

«ابتکار» خروج نیروهای آمریکا از عراق پس از ۲۲ سال را پیررسی می‌کند

فره‌ای بدون سربازان آمریکایی در عراق

صفحه ۷

«ابتکار» از آخرین تحولات گفت و گوها میان ایران و ایالات متحده گزارش می‌دهد

نفت، هرمزویک پاسخ سرنوشت‌ساز

گروه سیاسی – در حالی که تلاش میانجی‌ها برای انتقال پیام میان تهران و واشنگتن وارد مرحله تازه‌ای شده، اظهارات روز سه‌شنبه مقام‌های کشورمان نشان می‌دهد تهران در مقطع کنونی دو مسیر را به صورت همزمان دنبال می‌کند: باز نگه داشتن پنجره دیپلماسی و در عین حال تأکید بر اهرم‌های خود در حوزه انرژی و تنگه هرمز. عباس عراقچی، وزیر امور خارجه می‌گوید ایران منتظر پاسخ رسمی آمریکا از طریق میانجی قطری است و محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس نیز همزمان تأکید کرده است که نمی‌توان ایران را از صادرات نفت محروم کرد و انتظار داشت جریان انرژی سایر کشورهای منطقه بدون تأثیر ادامه پیدا کند. عراقچی در پایان سفر خود به نیویورک اعلام کرد پیشنهاد هفت‌ماده‌ای ایران از طریق قطر به طرف آمریکایی منتقل شده و یکی از میانجی‌های قطری بار دیگر با هیأت ایرانی دیدار کرده است. به گفته وزیر امور خارجه، میانجی‌ها قرار است ایده‌های مطرح‌شده را با واشنگتن در میان بگذارند و پاسخ نهایی آمریکا را به تهران منتقل کنند. عراقچی تأکید کرد که تصمیم بعدی پس از دریافت این پاسخ در تهران اتخاذ خواهد شد. این سخنان از آن جهت اهمیت دارد که دونالد ترامپ طی روزهای گذشته در موضع‌گیری علنی پیشنهاد ایران را ردشده توصیف کرده بود. با این حال تهران میان اظهارات رسانه‌ای رئیس‌جمهوری آمریکا و پاسخ رسمی که باید از کانال میانجی‌ها دریافت شود، تفاوت قائل شده است. عراقچی نیز صراحتاً گفته است که ایران هنوز پاسخ رسمی واشنگتن را دریافت نکرده و تا رسیدن چنین پاسخی، مواضع اعلام‌شده تهران تغییر نکرده است.

شرح درصفحه ۶

عراقچی در آخرین روز حضورش در نیویورک اعلام کرد

منتظر پاسخ آمریکایی‌ها

هستیم

صفحه ۶

سقوط ریال و بلایی که در شبح جنگ بر سرمان آمده است

یکه تازی دلا در

کانال‌های بی سابقه

صفحه ۶

سخنگوی دولت در نشست خبری:

با کالابریک پفک

نخردید!

صفحه ۶

فرمانده ناتو درباره ساختارهای موازی هشدار داد

شکاف میان امنیتی میان متحدان غربی

ناتو هم در حال تغییر است

در مقابل، خود ناتو نیز برنامه بزرگی برای افزایش ظرفیت نظامی اعضا آغاز کرده است. در نشست سران این سازمان در آنکارا در ماه ژوئیه، کشورهای عضو بیش از ۵۰ میلیارد دلار قرارداد جدید خرید تجهیزات اعلام کردند. براساس بیانیه رسمی ناتو، متحدان اروپایی و کانادا تنها در سال ۲۰۲۵ بیش از ۱۳۹ میلیارد دلار به سرمایه‌گذاری خود در نیازهای اصلی دفاعی افزودند.

گرینکویچ نیز به قراردادهای اعلام‌شده در آنکارا اشاره کرد که بخش‌هایی مانند حمل‌ونقل هوایی راهبردی، نظارت و جمع‌آوری اطلاعات را شامل می‌شود. از نگاه فرماندهان ناتو، چنین ظرفیت‌هایی زمانی بیشترین کارایی را دارند که کشورهای اروپایی به جای ایجاد شبکه‌های فرماندهی جداگانه، آنها را در ساختار موجود ناتو توسعه دهند.

استدلال ناتو ساده است: اتحادیه اروپا ابزارهای مالی، صنعتی و مقرراتی گسترده‌ای دارد، در حالی که ناتو ساختار فرماندهی و تجربه نظامی مشترک را در اختیار دارد. ترکیب این دو ظرفیت می‌تواند مؤثرتر از ایجاد دو نظام دفاعی جداگانه باشد.

استقلال یا تقسیم کار؟

با این همه، آنچه در بروکسل جریان دارد الزاماً به معنای تلاش برای کنار گذاشتن ناتو نیست. بخش بزرگی از کشورهای اتحادیه اروپا خود عضو ناتو هستند و دولت‌های اروپایی بارها تأکید کرده‌اند تقویت دفاع اروپایی باید مکمل این پیمان باشد. اما در درون همین چارچوب، مفهوم «استقلال راهبردی» همچنان محل بحث است. تجربه جنگ اوکراین و تحولات سال‌های اخیر به اروپایی‌ها نشان داده است که توانایی تأمین مهمات، سامانه‌های دفاع هوایی، پهپاد، تجهیزات اطلاعاتی و ظرفیت حمل‌ونقل نظامی بدون اتکای گسترده به خارج، به یک ضرورت تبدیل شده است. فرماندهان امنیتی نیز تغییر کرده‌اند. گرینکویچ در بخش دیگری از سخنان خود نسبت به افزایش حملات سایبری، رخنه‌کاری و فعالیت‌های مرسوم به «ترکیبی» هشدار داد. او گفت ناتو در ماه‌های اخیر با افزایش اقداماتی روبه‌رو شده که زیر آستانه جنگ مستقیم قرار می‌گیرند و خواستار تبادل گسترده‌تر اطلاعات میان کشورهای اروپایی شد.

تجهیزات نظامی در شرایط بحرانی ایجاد شود و کشورهای عضو بتوانند بخشی از نیازهای دفاعی خود را به صورت هماهنگ تأمین کنند. نکته مهم اما مقررات مربوط به منشأ تجهیزات است: دست‌کم ۶۵ درصد هزینه قطعات محصولات مشمول برخی حمایت‌های اروپایی باید از اتحادیه اروپا یا کشورهای واجد شرایط تأمین شود.

در ظاهر، هدف این سیاست روشن است. اروپا می‌خواهد میلیاردها یورویی که برای افزایش توان نظامی هزینه می‌کند، به توسعه کارخانه‌ها، فناوری و اشتغال در داخل قاره نیز منجر شود. اما درست در همین نقطه، مسئله‌ای اقتصادی به اختلافی راهبردی در روابط دو سوی آتلانتیک تبدیل می‌شود.

رقابت بر سر بازار تسلیحات

گرینکویچ در سخنان خود مستقیماً به همین موضوع اشاره کرد. او نسبت به مقررات سختگیرانه‌ای که محل تولید تجهیزات نظامی را بر توانایی عملیاتی آنها مقدم می‌کند هشدار داد و تأکید کرد آنچه در میدان نبرد اهمیت دارد، عملکرد تجهیزات است نه اینکه در کدام کشور ساخته شده باشند.

این موضوع برای صنایع دفاعی آمریکا، کانادا، انگلیس، نروژ و ترکیه اهمیت زیادی دارد. اگر اتحادیه اروپا بخش بزرگ برنامه‌های مالی جدید خود را به خرید محصولات تولیدشده در داخل اتحادیه اختصاص دهد، شرکت‌های نظامی کشورهای خارج از اتحادیه ممکن است بخشی از یکی از بزرگ‌ترین بازارهای تسلیحاتی جهان را از دست بدهند. از سوی دیگر، کشورهای اروپایی استدلال می‌کنند وابستگی طولانی‌مدت به تأمین‌کنندگان خارجی یکی از دلایل ضعف ظرفیت صنعتی دفاعی قاره بوده است.

بنابراین پشت بحث درباره «استقلال دفاعی اروپا»، یک رقابت بزرگ صنعتی نیز جریان دارد. اروپا باید تصمیم بگیرد منابع جدید را صرف خرید سریع تجهیزات آماده از شرکای خارجی کند یا بخشی از آن را برای ایجاد ظرفیت تولید بلندمدت در داخل قاره اختصاص دهد. انتخاب اول می‌تواند نیازهای فوری ارتش‌ها را سریع‌تر تأمین کند؛ انتخاب دوم زمان بیشتری می‌خواهد، اما در بلندمدت وابستگی صنعتی اروپا را کاهش خواهد داد.

افزایش هزینه‌های نظامی اروپا و تلاش اتحادیه اروپا برای تقویت توان دفاعی خود، آرام‌آرام پرسشی قدیمی را دوباره به مرکز مباحث امنیتی قاره بازگردانده است. اینکه اروپا تا چه اندازه باید در حوزه دفاعی مستقل شود و این استقلال چه نسبتی با ناتو و آمریکا خواهد داشت؟ سخنان تازه فرمانده عالی نیروهای ناتو در اروپا نشان می‌دهد این پرسش دیگر تنها یک بحث نظری نیست و به موضوعی جدی در مناسبات دو سوی آتلانتیک تبدیل شده است.

ژنرال الکسوس گرینکویچ، فرمانده عالی نیروهای ناتو در اروپا، روز دوشنبه در پارلمان اروپا هشدار داد هر ساختار دفاعی که اتحادیه اروپا ایجاد می‌کند باید مکمل ناتو باشد، نه رقیب آن. او گفت ایجاد دو ساختار جداگانه می‌تواند «بسیار پرهزینه» باشد و منابع محدود کشورهای غربی را میان سازمان‌هایی با مأموریت‌های مشابه تقسیم کند. به اعتقاد او، ناتو از قبل ساختار فرماندهی، تجربه عملیاتی و سازوکارهای لازم را در اختیار دارد و ایجاد نمونه‌ای موازی از این امکانات، لزوماً توان دفاعی اروپا را افزایش نمی‌دهد. این هشدار در شرایطی مطرح می‌شود که اروپا طی دو سال گذشته با سرعتی کم‌سابقه به سمت افزایش هزینه‌های دفاعی حرکت کرده است. جنگ اوکراین، نگرانی از تهدیدهای ترکیبی و حملات سایبری و همچنین بحث‌های طولانی درباره میزان اتکای امنیتی اروپا به آمریکا، دولت‌ها اروپایی را به بازنگری در سیاست دفاعی خود واداشته است.

میلیاردها یورو برای دفاع اروپایی

ابعاد این تغییر را بیش از هر چیز می‌توان در برنامه‌های مالی اتحادیه اروپا مشاهده کرد. برنامه «آمادگی ۲۰۳۰» مالی اتحادیه اروپا نشان می‌دهد که تا سال ۲۰۳۰، بودجه اروپا برای دفاعی از ۱۵۰ میلیارد یورو به ۲۰۰ میلیارد یورو خواهد رسید. این افزایش بودجه، هدف اصلی، خرید مشترک تجهیزات، افزایش ظرفیت صنایع دفاعی اروپا و کاهش پراکندگی میان ارتش‌های مختلف عنوان شده است.

اتحادیه اروپا همچنین برنامه صنعتی دفاعی خود را توسعه داده است. در این چارچوب، قرار است سازوکاری برای تأمین

اخبار	
گفت و گوی تلفنی بزشکیان با علی‌اف الهام علی‌اف، رئیس‌جمهوری آذربایجان، با مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور جمهوری اسلامی ایران تلفنی گفتگو کرد. آذرنیوز گزارش داد: علی‌اف ضمن تبریک سالروز تولد مسعود پزشکیان، برای وی آرزوی سلامتی، طول عمر و موفقیت در فعالیت‌هایش کرد. رئیس‌جمهور ایران از توجه و تبریک الهام علی‌اف تشکر و قدردانی کرد. در جریان این گفتگوی تلفنی، دو طرف با خرسندی دیدار اخیر خود در بیشکک و موضوعات مطرح شده در آن نشست را مرور کردند. روسای جمهور خاطرنشان کردند که هم‌اکنون هیئتی از دولت آذربایجان در ایران حضور دارد و گفتگوهایی پیرامون مسائل موجود در دستور کار روابط دوجانبه در جریان است.	
دولت لایحه بازسازی خسارت‌های جنگ را ارائه دهد نایب رئیس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بیش از سه هزار و ۳۰۰ واحد تولیدی در جریان جنگ آسیب دیده است، از دولت خواست لایحه ای برای بازسازی این واحدا به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. علی نیکزاد در جلسه علنی روز گذشته (۷ مهرماه) مجلس شورای اسلامی در جمع بندی گزارش کمیسیون‌های اقتصادی، حمایت از تولید و صنایع و معادن مجلس که با حضور وزیران راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، صمت و رئیس سازمان برنامه و بودجه برگزار شد، گفت: طبق آماری که در این نشست اعلام شد، بیش از ۳ هزار و ۳۰۰ واحد صنعتی و تولیدی در جنگ آسیب دیده است و ستاد ملی بازسازی نیز وارد موضوع شده است. وی اضافه کرد: قبل از جنگ، آقای رئیس‌جمهور اعتبار ۷۰۰ همتی برای حمایت از بخش صنعت در نظر گرفته بودند که تاکنون محقق نشده است. شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا نیز مصوبه‌ای دادند که مورد انتقاد رئیس کمیسیون اقتصادی است. نایب رئیس مجلس شورای اسلامی اضافه گفت: سازمان امور مالیاتی و وزیر اقتصاد و دارایی مساعدت‌هایی برای شرک‌های صنعتی به صورت غیرنقدی انجام دادند و منابع مدیریت بحران نیز در اختیار دولت است و کمکی شده است. نایب‌رئیس مجلس با اشاره به تکالیف قانونی مجلس، افزود: رهبر حکیم انقلاب اسلامی در ۷ خرداد ۱۴۰۵ فرمودند که اصلاح برنامه هفتم پیشرفت و موارد مربوط به نوسازی و بازسازی خسارت جنگ تحمیلی دوم و سوم، رونق تولید و موارد مربوط به آن در دستور کار قرار گیرد. وی اضافه کرد: در حال حاضر راعب هستیم لایحه‌ای از سوی دولت با همکاری و همراهی سه کمیسیون برای موضوع بازسازی ارائه شود و حتماً در مجلس با اولویت آن را پیش می‌بریم.	

سلاح‌های جدیدی به میدان می‌آوریم

سردار حسین محبی سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی روز سه شنبه در نشست خبری با اصحاب رسانه با موضوع «نامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به مردم آمریکا» گفت: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نامه‌ای خطاب به مردم آمریکا تهیه کرده است. قبل از هر چیز باید بگوییم که این یک نامه است و کار تبلیغاتی برای فضاسازی رسانه‌ای نیست. یک نامه منطقی، دلسوزانه، واقعی و در عین حال تفصیلی است. وی با بیان اینکه احساس می‌کنیم که مردم آمریکا با منطق ما خیلی آشنایی ندارند گفت: از طریق این نامه تلاش کردیم واقعیت‌ها را برای مردم آمریکا تبیین کنیم. سخنگوی سپاه یادآور شد: مساله آمریکا سلاخ هسته‌ای نیست، مساله غارت ملت و تجزیه ایران است. مساله این‌ها برگرداندن ایران به یک کشور مستعمره برای خودشان است اگر مساله آنها سلاح هسته‌ای بود خودشان هم می‌دانند که ایران دنبال سلاح هسته‌ای نبوده است.

وی در بخش دیگری از سخنانش گفت: ما برای دفاع از خودمان دائماً در حال طراحی سلاح‌های جدید و ارتقاء سلاح‌های فعلی هستیم و دائماً در حال تولید انبوه سلاح‌هایی هستیم که بتوانیم از خود دفاع کنیم و از همه تکنولوژی‌های دنیا هم برای ساخت سلاح‌هایی که بتواند از کشور و مردم ما دفاع کند استفاده می‌کنیم. سردار محبی تصریح کرد: حتماً اگر درگیری‌ها شکل دیگری پیدا بکند ما هم سلاح‌های جدیدی را به میدان خواهیم آورد.

پیام قالیباف از صحن علنی مجلس به ترامپ

بچرخ تا بچرخیم

صفحه ۶

امین گودرزوند

سرمقاله

کریدورها در اقتصاد سیاسی جهانی

در اقتصاد سیاسی امروز، قدرت فقط در اختیار داشتن سرزمین و مرزهای بیشتر نیست. کشورهایی که بتوانند جریان کالا، انرژی، سرمایه و فناوری را کنترل و هدایت کنند، می‌توانند نفوذ بیشتری در اقتصاد جهانی به دست آورند. به همین دلیل کریدورها دیگر فقط مسیرهایی برای عبور نیستند. آنها به بخشی از رقابت قدرت تا تبدیل شده‌اند؛ رقابتی که در آن هر کشور تلاش می‌کند جایگاه خود را در مسیرهای مهم تجارت جهانی حفظ کند و در مقابل، وابستگی خود به مسیرهای دیگران را کاهش دهد.

کاربرد کریدورها در ابتدا ساده است ؛ کالا را سریع‌تر و با هزینه کمتر از یک نقطه به نقطه دیگر می‌رسانند. اما موضوع همین نیست، وقتی یک مسیر بتواند زمان حمل‌ونقل را کاهش دهد و دسترسی به بازارهای بزرگ را آسان‌تر کند، به تدریج در اطراف خود بندر، مرکز لجستیکی، منطقه صنعتی و سرمایه‌گذاری ایجاد می‌کند. در این شرایط، کشوری که در این مسیر قرار گرفته فقط از حق ترانزیت درآمد کسب نمی‌کند، بلکه می‌تواند به یک نقطه مهم در شبکه اقتصاد جهانی تبدیل شود. به همین دلیل است که رقابت بر سر کریدورها در واقع رقابت بر سر جایگاه کشورها در اقتصاد جهانی است.

در اقتصاد جهانی امروز، ساخت یک خط راه‌آهن، یک بندر یا یک مسیر انرژی می‌تواند اهمیت جغرافیایی ایده ایجاد یک «پروکتل امنیتی اضطراری» برای هماهنگ کردن واکنش کشورها به اقداماتی که هنوز به سطح حمله نظامی مشمول ماده پنج ناتو نمی‌رسند، مطرح شد. کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، تأکید کرده است چنین سازوکاری باید کاملاً مکمل ناتو باشد تا به موازی‌کاری منجر نشود.

ادامه درصفحه ۶

معماری تازه امنیت اروپا

در نتیجه، مناقشه اصلی شاید انتخاب میان «ناتو یا ارتش اروپایی» نباشد. مسئله واقعی، چگونگی تقسیم کار میان دو ساختاری است که هر دو می‌خواهند در امنیت اروپا نقش بیشتری داشته باشند. اتحادیه اروپا منابع مالی، ظرفیت صنعتی و قدرت قانون‌گذاری دارد؛ ناتو نیز فرماندهی مشترک، برنامه‌ریزی نظامی و پیوند امنیتی با آمریکا، کانادا و دیگر اعضای غیراتحادیه اروپایی را فراهم می‌کند. اگر این دو مسیر هماهنگ شوند، افزایش هزینه‌های نظامی اروپا می‌تواند به تقویت ستون اروپایی ناتو منجر شود. اما اگر رقابت بر سر بودجه، خرید تسلیحات و ساختار فرماندهی تشدید شود، همان منابعی که قرار است امنیت اروپا را افزایش دهند ممکن است میان برنامه‌های موازی تقسیم شوند.

به همین دلیل هشدار فرمانده عالی ناتو را باید فراتر از یک اختلاف اداری میان بروکسل و مقر ناتو دید. اروپا در حال ساخت ظرفیت دفاعی بزرگ‌تری است و پرسش اساسی این است که این ظرفیت جدید در نهایت چه نسبتی با ساختار امنیتی شکل‌گرفته پس از جنگ جهانی دوم خواهد داشت. در کوتاه‌مدت نشانه‌ای از جایگزینی ناتو با یک ساختار مستقل اروپایی دیده نمی‌شود. آنچه محتمل‌تر به نظر می‌رسد، افزایش سهم اروپا در تأمین هزینه‌ها، تولید تسلیحات و مسئولیت‌های دفاعی درون همان معماری امنیتی غرب است. با این حال، هرچه بودجه دفاعی اروپا بزرگ‌تر و صنایع نظامی آن قدرتمندتر شود، بحث درباره میزان استقلال این قاره نیز جدی‌تر خواهد شد. از همین رو، رقابت پنهان امروز بر سر قراردادهای تسلیحاتی و ساختارهای فرماندهی می‌تواند مقدمه بحث بزرگ‌تری درباره آینده رابطه امنیتی اروپا و آمریکا باشد.

رئیس‌جمهوری اعلام کرد

همه دستگاه‌ها در اصلاح الگوی مصرف مسئول هستند

و چارچوب‌های بین‌المللی در حوزه اصلاح الگوی مصرف و گاز، در زمینه ابرازشناسی، تنظیم مقررات و قیمت‌گذاری، استقبال می‌کنیم. رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه تمامی دستگاه‌ها در زمینه حکمرانی انرژی، اصلاح الگوی مصرف و کاهش آن مسئول هستند، خاطرنشان کرد: مسائل مرتبط با انرژی فرایحشی است، از این‌رو تمامی ذی‌نفعان و دستگاه‌ها ملزم به مشارکت در امر اصلاح الگوی مصرف هستند. با توجه به شرایط جاری کشور، هماهنگی میان بخش‌های مختلف در حوزه حکمرانی انرژی بیش از پیش اولویت دارد.

پزشکیان در پایان، برای برگزاری هدفمند و ارائه طرح‌های عملیاتی قابل اجرای این جلسات تصریح کرد: فرآیندها بر اساس موضوعاتی که در این نشست ارائه شد و در زمینه مسائلی همچون افزایش تولید، بهره‌وری، قیمت‌گذاری و نوآوری بخش‌پبندی و مجری هر طرح مشخص شود.

رئیس‌جمهور در این نشست ضمن استماع راهبردهای کلان حکمرانی انرژی و